

Profesor Florian Śmieja – pożegnanie

A Farewell to Professor Florian Śmieja

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość, że 4 września 2019 r. w Mississauga w Kanadzie zmarł w wieku 94 lat Profesor dr h.c. Florian Śmieja, hispanista, polonista, poeta, tłumacz, redaktor literackich pism emigracyjnych, Przyjaciół Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego, Członek Rady Naukowej „Tematów i Kontekstów”, Darczyńca, który przekazał swoje archiwum Pracowni Badań i Dokumentacji Kultury Literackiej UR.

Florian Śmieja, urodzony w 1925 r. w Kończycach na Śląsku, w 1940 r. został wywieziony na roboty przymusowe do Meklemburgii w Niemczech, skąd zbiegł do Belgii. Tam ukrywał się do 1944 r. Po wkroczeniu Pierwszej Dywizji Pancerniej generała Maczka przedostał się do Anglii i wstąpił do I Korpusu Polskiego. Po zakończeniu działań wojennych zdał egzamin maturalny w gimnazjum polskim w Szkocji. W latach 1947–1950 studiował anglistykę i hispanistykę na Uniwersytecie w Cork, gdzie uzyskał dyplom Bachelor of Arts. W roku 1950 przyjechał z Irlandii do Anglii. Tu związał się z „Życiem Akademickim”, którego redaktorem został w 1951 r. Do redakcji pisma pod zmienionym już tytułem „Merkuriusz Polski” powrócił w roku 1957. W latach 1962–1964 redagował zaś „Kontynenty”. To właśnie na łamach tego pisma publikował swoje teksty poetyckie, krytyczne oraz przekłady. Drukował również w „Orle Białym”, „Kulturze”, „Wiadomościach”, „Oficynie Poetów i Malarzy” oraz w pismach krajowych: „Tygodniku Powszechnym” i „Więzi”.

W latach 1950–1955 pracował jako asystent Jerzego Pietrkiewicza i lektor języka polskiego w School of Slavonic and East European Studies w Londynie, by w roku 1955 uzyskać dyplom Master of Arts. Siedem lat później doktoryzował się w King's College w Londynie. Do 1969 r. wykładał hispanistykę w London School of Economics i w University of Nottingham, a następnie przeniósł się do Kanady na University of Western Ontario, gdzie pracował jako *visiting professor*, zaś od roku 1970 jako profesor zwyczajny tego uniwersytetu. Od początku lat siedemdziesiątych stale przyjeżdżał do Polski, był wykładowcą iberystyki na Uniwersytetach: Wrocławskim, Jagiellońskim i Opolskim. Przez wiele lat był stałym uczestnikiem międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych przez Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Owocem tych spotkań było

przekazanie w 2009 r. własnych archiwaliów dokumentujących życie literackie i kulturalne na emigracji. Wśród najcenniejszych dla badaczy darów znalazły się m.in. bogaty księgozbiór, kompletne roczniki „Oficyny Poetów i Malarzy” oraz „Merkuriusza” i „Kontynentów”, wydawnictwa okolicznościowe, korespondencje ze Stefanią Kossowską, Marią Danilewicz Zielińską, Bolesławem Taborskim, Jerzym Giedroyciem i paryską „Kulturą”, Józefem Bujnowskim, zdjęcia i dokumenty.

Florian Śmieja jest autorem m.in. tomików poezji: *Czuwanie u drzewi* (Londyn 1953), *Powiklane ścieżki* (Londyn 1964), *Kopa wierszy* (Kanada 1981), *Wiersze* (Kraków 1982), *Jeszcze wiersze* (London 1984), *Przezorność czasu* (London 1992), *Ziemie utracone* (London 1994), *Mały wybór wierszy* (Wrocław 1994), *Wśród swoich* (Mississauga 1998), *Wiersze wybrane* (Katowice 1998), *Niepamiętanie* (Mississauga 1999), *Bezrok* (Mississauga 2001), *Nad jeziorem Huron* (Mississauga 2002) oraz *Późne notacje* (Toruń 2006). Jest także autorem wspomnień, m.in. *Zbliżenia i kontakty* (Katowice 2003), *Zbliżenia i kontakty raz jeszcze* (Katowice 2007), *Ślady światła* (Mississauga 2013). Przełożył i opublikował w języku polskim wiele dzieł autorów hiszpańskich i hiszpańskojęzycznych, między innymi: J.R. Jiméneza *Srebroń i ja*, M. Azueli *Gniew*, J. L. Martina-Santosa *Czas milczenia*. Wspólnie z Waławem Iwaniukiem wydał w języku angielskim antologię *Seven Polish-Canadian Poets* (1984). W roku 2012 Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego opublikowało w serii „Z archiwum pisarza” zbiór wspomnień Floriana Śmiei *Zapiski o świecie* w opracowaniu Jolanty Pasterskiej, zaś w roku 2016 Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza” oraz Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie opublikowały tom wierszy wybranych poety pt. *Dotykanie świata* w opracowaniu Edwarda Zymana i ze wstępem Zbigniewa Andresa.

Profesor Florian Śmieja w 2011 r. otrzymał srebrny medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W 2015 r. został odznaczony przez króla Hiszpanii Filipa VI Cruz de Encomienda de la Orden de Isabel Católica oraz uhonorowany tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu Wrocławskiego.

Od pierwszego numeru naszego pisma (rok 2011) był Członkiem Rady Naukowej i do końca wspierał naszą redakcyjną pracę swoimi opiniami i cennymi uwagami.

W osobie Profesora tracimy nie tylko wspaniałego Mistrza i Współpracownika, ale przede wszystkim Dobrego Człowieka i Przyjaciela.

Cześć Jego Pamięci!
Jolanta Pasterska
Uniwersytet Rzeszowski
ORCID: 0000-0003-0359-0264